Súd:	Správny súd v Košiciach
Spisová značka:	3S/38/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	0924100722
Dátum vydania rozhodnutia:	23. 04. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Ing. Lenka Figulová
ECLI:	ECLI:SK:SpSKE:2026:0924100722.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ing. Lenky Figulovej, a členov senátu Mgr. Michala Magura a JUDr. Renáty Smajdovej, v právnej veci žalobcu: A. B. C., nar. XX. XXXX XXXX, trvale bytom: 080 01 Prešov, korešpondenčná adresa: D. XX, XXX XX D., právne zastúpeného Mgr. et Mgr. Dušanom Strakom, advokátom, so sídlom: Námestie legionárov č. 5, 080 01 Prešov, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Bratislava – ústredie, so sídlom: Námestie slobody 12, Bratislava, o preskúmanie opatrenia žalovaného č. KT/16801/2024, ČRZ: 103285/2024 zo dňa 24. septembra 2024, takto

r o z h o d o l :

I. Žalobu z a m i e t a .

II. Účastníkom konania právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

I.
Priebeh administratívneho konania

1. Opatrením č. KT/16801/2024, ČRZ: 103285/2024 zo dňa 24. septembra 2024 označeným ako „Vybavenie podnetu“ (ďalej aj „napadnuté opatrenie“) žalovaný ako orgán verejnej správy príslušný podľa § 58 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej aj „Správny poriadok“) na preskúmanie právoplatného rozhodnutia č. KaPO-23857/7295/2024-61610/2024 zo dňa 03. júna 2024, ktorým bolo zastavené konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci v právnej veci „preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Centra právnej pomoci, kancelária Prešov č. KaPO/22555/2020, ČRZ: 106200/2020 zo dňa 24. septembra 2020, t.č. vedenej na Správnom súde v Košiciach pod sp. zn. PO-3S/19/2020“ (ďalej aj „ rozhodnutie o zastavení správneho konania“) konštatoval, že odvolanie proti napadnutému rozhodnutiu zo dňa 19. júla 2024, doručené dňa 22. júla 2024 v elektronickej podobe bez autorizácie, doplnené v lehote 3 pracovných dní dňa 24. júla 2024 v listinnej podobe, bolo podané oneskorene. Rozhodnutie sa považovalo za doručené dňa 21. júna 2024, uplynutím troch dní od uloženia zásielky do poštového priečinku žalobcu dňa 18. júna 2024, a lehota na podanie odvolania v zmysle poučenia v napadnutom rozhodnutí o zastavení správneho konania žalobcovi uplynula dňa 08. júla 2024.

2. Žalovaný ďalej v napadnutom opatrení uviedol, že na základe žiadosti o predbežné poskytnutie právnej pomoci, ktorá bola súčasťou žiadosti o poskytnutie právnej pomoci v právnej veci „o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Centra právnej pomoci, kancelária Prešov č. KaPO/22555/2020, ČRZ: 106200/2020 zo dňa 24. septembra 2020, t.č. vedenej na Správnom súde v Košiciach pod sp. zn. PO-3S/19/2020“ doručenej Centru právnej pomoci, kancelária Prešov (ďalej aj „orgán prvého stupňa“) dňa 28. februára 2024 (ďalej aj „žiadosť o poskytnutie právnej pomoci zo dňa 28. februára 2024“), bola žalobcovi predbežne poskytnutá právna pomoc v rozsahu na zastupovanie na pojednávaní dňa 13.

marca 2024 o 9.00 hod. a na poskytnutie tejto pomoci bol určený advokát JUDr. Ján Pavlík. Keďže žiadosť neobsahovala všetky doklady potrebné pre rozhodnutie o nároku na priznanie právnej pomoci, orgán prvého stupňa rozhodnutím zo dňa 07. marca 2024 konanie prerušil, a žalobcu vyzval na doplnenie nevyhnutných údajov a dokladov v lehote 10 dní odo dňa doručenia rozhodnutia. Žalobca na výzvu nereagoval a stanovená lehota márne uplynula dňa 28. marca 2024. Následne orgán prvého stupňa konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci v predmetnej právnej veci zastavil.

3. Na základe uvedeného žalovaný mal za to, že orgán prvého stupňa vychádzal z úplne a správne zisteného skutkového stavu veci a správne vydal rozhodnutie o zastavení správneho konania. Rozhodnutie o zastavení správneho konania a procesný postup predchádzajúci vydaniu tohto rozhodnutia tak žalovaný považoval za súladný s platnými právnymi predpismi (najmä zákonom č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v platnom a účinnom znení - ďalej aj „zákon o právnej pomoci“ a Správnym poriadkom).

4. Zároveň žalovaný napadnutým opatrením žalobcovi oznámil, že po preskúmaní rozhodnutia o zastavení správneho konania v kontexte podmienok prípustnosti obnovy konania alebo preskúmania predmetného rozhodnutia mimo odvolacieho konania, kedy neskúma obsahovú stránku odvolania, ale len postup a procesné podmienky vydania napadnutého rozhodnutia v súlade s ustanoveniami Správneho poriadku a zákona o právnej pomoci, dospel k záveru, že vo veci nie sú dôvody na obnovu konania v zmysle § 62 Správneho poriadku ani na zmenu alebo zrušenie rozhodnutia mimo odvolacieho konania v zmysle § 65 Správneho poriadku.

II.
Konanie pred správnym súdom

5. Včas podanou správnou žalobou zo dňa 28. septembra 2024, doručenou Správnemu súdu v Košiciach dňa 14. októbra 2024 v elektronickej podobe bez autorizácie, doplnenou dňa 31. októbra 2024 v listinnej podobe, sa žalobca domáhal voči žalovanému zrušenia napadnutého opatrenia č. KT/16801/2024, ČRZ: 103285/2024 zo dňa 24. septembra 2024, vrátenia veci na nové prejednanie a rozhodnutie, a priznania náhrady trov konania.

6. Žalobca v správnej žalobe poukázal na skutočnosť, že žalovaný mu prideľoval advokáta od roku 2016. V období takmer 7-ich rokov podal proti žalovanému viac ako 80 žalôb za účelom preskúmania jeho nezákonného postupu pri rozhodovaní. K predmetnej žiadosti o poskytnutie právnej pomoci pripojil všetky doklady stanovené zákonom, ktoré jednoznačne preukazujú opodstatnenosť ním uplatneného nároku. Ďalej namietal, že žalovaný nepožadoval doklady o pomeroch priamo od jeho manželky a dcéry, a neuviedol ani dôvody, pre ktoré žiada predložiť doklady, ktoré sa netýkajú posudzovanej veci. Manželka žalobcu nie je posudzovanou osobou a príslušné orgány zrejme odmietli poskytnúť žalovanému údaje z informačných systémov. Zdôraznil, že nemá adresu trvalého pobytu, a má zriadenú poštovú schránku. Je evidovaný na príslušnom úrade práce ako nezamestnaný, čo vyplýva aj zo žiadostí o poskytnutie právnej pomoci, ktoré v minulosti doručil žalovanému. Citujúc ustanovenia zákona o právnej pomoci (§ 13, § 11, atď.) zdôraznil, že splnil zákonom stanovené podmienky, a preto žiada o pridelenie advokáta na zastupovanie v súdnom konaní. Zároveň vyjadril pochybnosť, či nedošlo k porušeniu jeho základných práv na súdnu ochranu s poukazom na čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Na preukázanie svojich tvrdení žalobca navrhol vypočuť ako svedkov zamestnancov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, Sociálnej poisťovne, žalovaného, Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, pracovníka pošty a evidencie obyvateľov.

7. Žalobca žiadal nariadenie pojednávania.

8. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 20. marca 2025 uviedol, že správnu žalobu žalobcu považuje za nedôvodnú a napadnuté opatrenie za vecne správne a zákonné. Navrhol, aby správny súd správnu žalobu v celom rozsahu zamietol. Za účelom ozrejmenia skutkového stavu veci pre

účely súdneho konania opätovne uviedol rozhodujúce skutočnosti a priebeh administratívneho konania, pričom poukázal na relevantné skutočnosti a právne závery prezentované v napadnutom opatrení.

9. Žalovaný súhlasil s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania.

10. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 23. júna 2025 k vyjadreniu žalovaného zotrval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach. Upriamil pozornosť na absenciu záznamu o jeho pobyte v evidencii obyvateľov, na problematické doručovanie písomností do poštového priečinku a požiadal o ustanovenie advokáta na zastupovanie v súdnom konaní, ktorý by podal právne kvalifikovanú správnu žalobu. Dňa 24. júna 2025 žalobca doručil súdu dokument s názvom „Príloha o stave súdnictva na Slovensku z pohľadu bývalého občana s vlastnou skúsenosťou ku dňu 01.06.2024“, rozhodnutia o priznaní, resp. nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci (19), rozhodnutia o predbežnom poskytnutí resp. neposkytnutí právnej pomoci (2), rozhodnutia o zastavení správneho konania (5), oznámenie (1), rozhodnutia o odvolaní (11), a opatrenia o vybavení podnetu (2), všetky listiny s doručenkami.

11. Žalovaný v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalobcu zo dňa 16. októbra 2025, poukazujúc na povinnosti žalobcu vyplývajúce zo zákona č. 253/1998 Z.z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v platnom a účinnom znení vyjadril názor, že žalobca aj keď tvrdí, že bol donútený zriadiť si schránku na doručovanie, ktorá neslúži ako trvalý pobyt, túto uvádza vo svojich podaniach ako korešpondenčnú adresu (adresu na doručovanie). Nakoľko z administratívneho spisu je zrejmé, že žalobca si vyhradil doručovanie do poštového priečinku, žalovaný postupoval pri uplatnení fikcie doručenia v súlade s § 25 Správneho poriadku. Žalobca využil možnosť doručovania písomnosti do poštového priečinku, je zodpovedný za to, že sa včas dozvie o zásielkach doň doručených, a na sledovanie priečinku má možnosť si zriadiť a využívať službu zasielania notifikácie. V ostatnom žalovaný zotrval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach.

12. Listom zo dňa 22. júla 2025 súd poučil žalobcu, že v predmetnom konaní nemusí byť zastúpený advokátom (§ 49 ods. 2 písm. d) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok – ďalej aj „SSP“), a opätovne aj o možnosti zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci. So žiadosťou o ustanovenie advokáta súd odkázal žalobcu na Centrum (§ 26 ods. 2 SSP). Zároveň bol žalobca poučený aj o možnosti zastúpenia advokátom na základe osobitne udelenej plnej moci (§ 24 ods. 4 zák. č. 586/2003 Z.z. o advokácii).

13. Listom zo dňa 03. februára 2026, na základe žiadosti súdu o poskytnutie súčinnosti, žalovaný súdu oznámil, že žalobca nepožiadal Centrum o poskytnutie právnej pomoci v právnej veci o preskúmanie napadnutého opatrenia.

14. Správny súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 23. apríla 2026. Právny zástupca žalobcu zotrval na doterajšej argumentácii. Žalovaný svoju neúčasť na pojednávaní ospravedlnil a súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti.

III.
Aplikované ustanovenia právnych predpisov

15. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

16. Podľa § 3 ods. 1 písm. c) SSP, na účely tohto zákona sa rozumie opatrením orgánu verejnej správy akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorým sú alebo môžu byť práv, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté.

17. Podľa § 6 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmavajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

18. Podľa § 177 ods. 1 SSP, správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

19. Podľa § 3 ods. 1 zákona o právnej pomoci, tento zákon sa vzťahuje na poskytovanie právnej pomoci:
a) v občianskoprávnych veciach, obchodnoprávnych veciach, pracovnoprávnych veciach, rodinnoprávnych veciach, v konaniach o oddlžení podľa osobitného predpisu, v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v týchto veciach aj v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej len „vnútroštátne spory“),
b) v cezhraničných sporoch v občianskoprávnych veciach, obchodnoprávnych veciach, pracovnoprávnych veciach a v rodinnoprávnych veciach,
c) v azylových veciach, v konaní o administratívnom vyhostení a v týchto veciach aj v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky,
d) oznamovateľovi protispoločenskej činnosti v konaniach súvisiacich s podaním oznámenia okrem trestného konania a konania o správnom delikte, a
e) osobe, voči ktorej bola pozastavená účinnosť pracovnoprávneho úkonu podľa osobitného predpisu v konaniach súvisiacich s podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

20. Podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona o právnej pomoci, na účely tohto zákona je právnou pomocou poskytovanie právnych služieb osobe oprávnenej podľa tohto zákona v súvislosti s uplatňovaním jej práv, ktoré zahŕňajú najmä právne poradenstvo, pomoc pri mimosúdnych konaniach, vrátane sprostredkovania riešenia sporov formou mediácie, spisovanie podaní na súdy, zastupovanie v konaní pred súdmi a vykonávanie úkonov s tým súvisiacich a úplné alebo čiastočné uhrádzanie nákladov s tým spojených.

21. Podľa § 10 ods. 1 zákona o právnej pomoci, konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci sa začína podaním písomnej žiadosti doloženej dokladmi preukazujúcimi skutočnosti uvedené v žiadosti, ktorú podáva žiadateľ na tlačive. Doklady preukazujúce, že sa žiadateľ nachádza v stave materiálnej núdze, nesmú byť staršie ako tri mesiace. Žiadosť musí obsahovať meno a priezvisko žiadateľa, jeho trvalý alebo prechodný pobyt a rodné číslo. Na výzvu centra žiadateľ doplní v primeranej lehote určenej centrom ďalšie údaje a doklady týkajúce sa skutočností rozhodujúcich na posúdenie nároku na poskytnutie právnej pomoci, ktorá nesmie byť kratšia ako desať dní; centrum podľa možnosti zabezpečí doklady a iné potrebné údaje, ktorými disponujú štátne orgány, obce, notári a iné právnické osoby a fyzické osoby povinné poskytovať súčinnosť podľa tohto zákona.

22. Podľa § 25 ods. 4 Správneho poriadku, ak si adresát vyhradí doručovanie zásielok do poštového priečinku, pošta adresátovi oznámi príchod zásielky, možnosť prevzatia a odbernú lehotu na predpísanom tlačive, ktoré vloží do poštového priečinku. Ak si adresát na základe dohody preberá zásielky na pošte a nemá pridelený priečinok, pošta tieto zásielky neoznamuje. V obidvoch prípadoch sa dátum príchodu zásielky považuje za dátum uloženia. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

23. Podľa § 29 ods. 1 Správneho poriadku, správny orgán konanie preruší, ak sa začalo konanie o predbežnej otázke alebo ak bol účastník konania vyzvaný, aby v určenej lehote odstránil nedostatky podania, alebo ak účastník konania nemá zákonného zástupcu alebo ustanoveného opatrovníka, hoci ho má mať, alebo ak tak ustanovuje osobitný zákon.

24. Podľa § 29 ods. 4 Správneho poriadku, správny orgán v konaní pokračuje z vlastného podnetu alebo na podnet účastníka konania, len čo pominuli prekážky, pre ktoré sa konanie prerušilo, prípadne len čo uplynula lehota uvedená v odseku 2.

25. Podľa § 30 ods. 1 písm. d) Správneho poriadku, správny orgán konanie zastaví, ak účastník konania na výzvu správneho orgánu v určenej lehote neodstránil nedostatky svojho podania a bol o možnosti zastavenia konania poučený.

26. Podľa § 54 ods. 2 Správneho poriadku, odvolanie treba podať v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia, ak inú lehotu neustanovuje osobitný zákon.

27. Podľa § 60 Správneho poriadku, odvolací orgán je povinný preskúmať i oneskorené odvolanie z toho hľadiska, či neodôvodňuje obnovu konania alebo zmenu alebo zrušenie rozhodnutia mimo odvolacieho konania.

28. Podľa § 62 ods. 1 Správneho poriadku, konanie pred správnym orgánom ukončené rozhodnutím, ktoré je právoplatné, sa na návrh účastníka konania obnoví, ak
a) vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie a nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania;
b) rozhodnutie záviselo od posúdenia predbežnej otázky, o ktorej príslušný orgán rozhodol inak;
c) nesprávnym postupom správneho orgánu sa účastníkovi konania odňala možnosť zúčastniť sa na konaní, ak to mohlo mať podstatný vplyv na rozhodnutie a ak sa náprava nemohla urobiť v odvolacom konaní;
d) rozhodnutie vydal vylúčený orgán (§ 9 a 13), ak to mohlo mať podstatný vplyv na rozhodnutie a ak sa náprava nemohla urobiť v odvolacom konaní;
e) rozhodnutie sa opiera o dôkazy, ktoré sa ukázali ako nepravdivé, alebo rozhodnutie sa dosiahlo trestným činom.

29. Podľa § 65 ods. 1 Správneho poriadku, rozhodnutie, ktoré je právoplatné, môže z vlastného alebo iného podnetu preskúmať správny orgán najbližšie vyššieho stupňa nadriadený správnemu orgánu, ktorý toto rozhodnutie vydal (§ 58), ak ide o rozhodnutie ústredného orgánu štátnej správy, jeho vedúci na základe návrhu ním ustanovenej osobitnej komisie (§ 61 ods. 2).

30. Podľa § 65 ods. 1 Správneho poriadku, správny orgán príslušný na preskúmanie rozhodnutia ho zruší alebo zmení, ak bolo vydané v rozpore so zákonom, všeobecne záväzným právnym predpisom alebo všeobecne záväzným nariadením. Pri zrušení alebo zmene rozhodnutia dbá na to, aby práva nadobudnuté dobromyseľne boli čo najmenej dotknuté.

IV.
Právne posúdenie veci správnym súdom

31. Správny súd ako súd vecne a miestne príslušný (§ 10 v spojení s § 13 ods. 1 SSP) preskúmal napadnuté opatrenie žalovaného, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (§ 134 ods. 1 SSP) a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, a preto ju v súlade s § 190 SSP zamietol.

32. Skôr ako správny súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého opatrenia, posúdil otázku jeho prípustnosti. V správnom súdnictve je právo na prístup k súdnemu preskúmaniu právoplatného rozhodnutia, resp. opatrenia orgánu verejnej správy na základe správnej žaloby determinované princípom generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, z ktorého vyplýva, že súdy v zásade preskúmavajú všetky rozhodnutia alebo opatrenia orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté, okrem tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje (§ 7 SSP).

33. Žalobca sa svojou žalobou domáhal súdneho prieskumu aktu – neformálneho listu č. KT/16801/2024, ČRZ: 103285/2024 zo dňa 24. septembra 2024 označeného ako „Vybavenie podnetu“, ktorým žalovaný žalobcovi oznámil, že odvolanie proti rozhodnutiu o zastavení správneho konania č. KaPO-23857/7295/2024-61610/2024 zo dňa 03. júna 2024, bolo podané oneskorene, a že vo veci nie sú dôvody na obnovu konania v zmysle § 62 Správneho poriadku ani na zmenu alebo zrušenie rozhodnutia mimo odvolacieho konania v zmysle § 65 Správneho poriadku.

34. Správny súd má za to, že uvedeným aktom žalovaného môžu byť práva, právom chránené záujmy a povinnosti žalobcu priamo dotknuté. Súd preto tento akt posúdil ako opatrenie orgánu verejnej správy podľa § 3 ods. 1 písm. c) SSP, a jeho zákonnosť podrobil súdnemu prieskumu.

35. Správny súd ďalej považuje za nevyhnutné uviesť, že účelom zákona o poskytovaní právnej pomoci je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom

týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv. Konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci v zmysle zákona o poskytovaní právnej pomoci sa pred Centrom príslušným na rozhodovanie (žalovaným) začína podaním písomnej žiadosti, ktorú podáva žiadateľ na určenom tlačive. Žiadateľ k žiadosti (alebo na výzvu Centra) je povinný predložiť podklady týkajúce sa skutočností rozhodujúcich na posúdenie nároku na poskytnutie právnej pomoci, prípadne aj Centrum podľa možnosti zabezpečí doklady a iné potrebné údaje, ktoré vyžiada od štátnych orgánov, obcí, notárov a iných právnických osôb a fyzických osôb. Následne, Centrum rozhodne o žiadosti do 30 dní od doručenia žiadosti, ktorá spĺňa vyššie uvedené náležitosti.

36. V ďalšom správny súd pristúpil k posúdeniu, či je tu daný dôvod nezákonnosti opatrenia vo vzťahu k záveru žalovaného o oneskorene podanom odvolaní. Žalobca v podanej žalobe všeobecne namietal nezákonnosť napadnutého opatrenia, pričom len poukázal na ochranu svojich práv vyplývajúcich z Ústavy Slovenskej republiky, Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Listiny základných práv a slobôd, vyjadril obavu o ich porušenie zo strany orgánu verejnej správy, avšak bez akejkoľvek konkrétnej špecifikácie, akým spôsobom malo dôjsť k porušeniu niektorého z jeho práv alebo právom chránených záujmov, resp. čím mali byť jeho práva a právom chránené záujmy dotknuté postupom žalovaného tak, ako to predpokladá § 2 ods. 2 SSP.

37. Nakoľko správny súd nie je v zásade súdom „skutkovým“, základným predpokladom úspechu v konaní pred ním je podanie náležite odôvodnenej správnej žaloby. Vymedzenie žalobných bodov v správnej žalobe je pritom v správnom súdnictve rozhodujúce pre úspech vo veci a ich zmena je časovo striktne limitovaná. V tejto súvislosti správny súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Asan 2/2020 zo dňa 29. septembra 2021, v ktorom tento uviedol:

38. „19. Na tomto mieste považuje kasačný súd za dôležité zdôrazniť, že správny súd preskúmava rozhodnutie orgánu verejnej správy predovšetkým v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (tzv. v medziach žaloby). Rozsahom tvrdení uvedených v žalobe je správny súd viazaný a nemôže ho prekročiť. Tu platí v správnom súdnictve koncentračná zásada, keď žalobca môže žalobné dôvody síce meniť, no rozširovať ich môže len do konca lehoty na podanie žaloby. Po uplynutí tejto lehoty už nie je možné v priebehu konania vznášať ďalšie námietky a výhrady proti žalobou napadnutému rozhodnutiu, a to ani v replike na vyjadrenie žalovaného, ani na pojednávaní. To znamená, že k žalobným bodom uplatneným po uplynutí lehoty na podanie žaloby správny súd nemôže prihliadnuť. Taktiež súd nemôže v odôvodnení svojho rozhodnutia argumentovať dôvodom, ktorý žalobca v rámci žaloby neuplatnil (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžo/34/2010 z 25. novembra 2010). (...)

39. 21. Správny súd nevyhľadáva za žalobcu konkrétne dôvody nezákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktoré podľa § 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p. majú tvoriť obsah žaloby a určovať rozsah preskúmania zákonnosti rozhodnutia správnym súdom, ktorým je podľa § 134 ods. 1 S.s.p. viazaný. Z uvedených ustanovení vyplýva zásada iudex ne eat ultra petita partium (sudca nech nejde nad návrhy strán), ktorú musí správny súd zásadne aplikovať vo všetkých veciach, v ktorých preskúmava na základe podanej žaloby zákonnosť napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy.

40. 22. Na základe uvedeného možno konštatovať, že od miery precizovania žalobných bodov závisí, akej ochrany sa žalobcovi zo strany správneho súdu dostane.“

41. Správny súd v tejto súvislosti uvádza, že v predmetnej veci nebola daná ani žiadna z výnimiek viazanosti správneho súdu rozsahom a dôvodmi správnej žaloby podľa § 134 ods. 2 SSP. Správny súd bol preto povinný podrobiť napadnuté opatrenie súdnemu prieskumu len v rozsahu námietok, ktoré boli žalobcom vymedzené riadne a včas v správnej žalobe. Nebol však povinný podrobovať napadnuté opatrenie ex offo. Postačujúce nebolo ani formálne poukázanie na príslušné ustanovenia zákona (obdobne rozsudok Najvyššieho správneho súdu 7Svk/61/2022 zo dňa 25. septembra 2024, bod 20). Nakoľko žalobca konkrétne porušenia súvisiace s napadnutým opatrením v spojení s oneskorenosťou odvolania neuviedol ani nekonkretizoval, ktorú právnu otázku považuje za nesprávne vyriešenú, a nakoľko správny súd nie je oprávnený za žalobcu konkrétne dôvody nezákonnosti rozhodnutia alebo opatrenia správneho orgánu vyhľadávať, správny súd nevzhliadol existenciu akéhokoľvek dôvodu, ktorý by zakladal nezákonnosť napadnutého opatrenia vo vzťahu k záveru, že odvolanie bolo žalobcom podané oneskorene.

42. K námietke žalobcu, že mu nemožno účinne doručovať písomnosti z dôvodu, že nemá trvalý pobyt, správny súd poukazujúc na § 5 zákona č. 253/1998 Z.z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky (ďalej len „zákon č. 253/1998 Z.z.“) uvádza, že ani osoba bez stáleho pobytu nezostáva mimo dosahu doručovania. Zákon jej poskytuje zákonný mechanizmus, prostredníctvom ktorého možno zabezpečiť doručovanie úradných písomností (občanovi, ktorému bol trvalý pobyt zrušený podľa § 7 ods. 1 písm. d) až g) a ktorý sa nemôže prihlásiť na trvalý pobyt podľa § 3 alebo § 4, sa umožňuje prihlásiť na trvalý pobyt v ohlasovni v mieste, kde sa zdržiava; v takom prípade sa ako miesto trvalého pobytu uvedie len obec, pričom adresa sídla obecného úradu tejto obce sa považuje za adresu občana na účely doručovania písomností od orgánov verejnej správy a iných štátnych orgánov, ako aj na účely zápisu do zoznamu voličov). Pokiaľ však takýto občan využije možnosť zriadiť si poštový priečinok (tzv. P.O.BOX), doručovanie sa uskutočňuje v súlade s § 25 ods. 4 Správneho poriadku, čo je aj prípad žalobcu v tu súdenej veci. Absencia trvalého pobytu teda nemá vplyv na doručovanie. Ústavný súd Slovenskej republiky navyše opakovane konštatoval, že samotná aplikácia zákonom ustanovenej fikcie doručenia nepredstavuje porušenie práva na spravodlivý proces, ak boli splnené zákonné podmienky doručovania (porovnaj II. ÚS 561/2012). Právo na spravodlivý proces neznamená právo na doručovanie len v subjektívne najvhodnejšej forme pre účastníka, ale právo na doručovanie spôsobom, ktorý stanovuje zákon a ktorý účastníkovi umožňuje reálne vykonávať jeho procesné práva. Nakoľko v tu súdenej veci bolo doručovanie realizované na adresu (P.O.BOX), ktorú si žalobca sám zriadil na účely prijímania poštových zásielok a túto aj uviedol v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci zo dňa 28. februára 2024, správny súd nevzhliadol v postupe žalovaného žiaden neoprávnený zásah do práv žalobcu. To, že zásielku prevzal až dňa 08. júla 2024, nemá vplyv na účinnosť doručenia, keďže zákon výslovne viaže vznik fikcie doručenia na uplynutie trojdňovej lehoty od uloženia (závery vyplývajúce z rozsudku Veľkého senátu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 19SVs/9/2024 zo dňa 28. októbra 2025 v spojení s uznesením Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Svk/18/2025 zo dňa 18. decembra 2025).

43. Pokiaľ žalobca v podanej žalobe namietal, že v administratívnom konaní pred orgánom prvého stupňa predložil všetky doklady, správny súd podrobil napadnuté opatrenie súdnemu prieskumu v súvislosti so záverom žalovaného, že nie je daný dôvod na obnovu konania, ani na zmenu alebo zrušenie rozhodnutia mimo odvolacieho konania a dospel k záveru, že s takýmto záverom je potrebné sa stotožniť. Správny súd mal za preukázané (zhodne so žalovaným), že žalobca podal na orgán prvého stupňa žiadosť o poskytnutie právnej pomoci zo dňa 28. februára 2024, konanie ktoré orgán prvého stupňa prerušil rozhodnutím zo dňa 07. marca 2024 a žalobcu vyzval, aby predložil doklady preukazujúce stav materiálnej núdze (presne špecifikované v rozhodnutí). Správny súd mal zároveň za preukázané, že orgán prvého stupňa sám vlastnou činnosťou zistil skutočnosti ako smrť manželky žalobcu, či informáciou o tom, že žalobcovi v rozhodnom období neboli vyplatené žiadne dôchodkové dávky. Následne, z dôvodu nečinnosti žalobcu a nepredloženia akýchkoľvek dokladov orgán prvého stupňa vydal rozhodnutie o zastavení správneho konania a konanie o žiadosti o poskytnutie právnej pomoci zo dňa 28. februára 2024 zastavil. Vzhľadom na uvedené sa správny súd stotožnil so záverom žalovaného konštatovaným v napadnutom opatrení, že rozhodnutie orgánu prvého stupňa, ako aj procesný postup predchádzajúci jeho vydaniu, boli v súlade s právnymi predpismi, najmä zákonom o poskytovaní právnej pomoci, vyhádzalo z úplne a správne zisteného skutkového stavu veci a rešpektovalo všetky procesné podmienky ustanovené zákonom, na základe čoho možno ustáliť, že nie je daný dôvod na obnovu konania, ani na zmenu alebo zrušenie rozhodnutia mimo odvolacieho konania. Správnemu súdu sa ešte žiada doplniť, že nevzhliadol ani splnenie podmienky na obnovu konania vyplývajúcej z § 62 ods. 1 písm. a) Správneho poriadku, nakoľko žalobca k odvolaniu žiadne (nové) dôkazy nepriložil.

44. K návrhu žalobcu uvedenému v žalobe, aby boli v konaní vypočutí zamestnanci Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, Sociálnej poisťovne, žalovaného, Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, pracovník pošty a evidencie obyvateľov a pod., správny súd uvádza, že tento dôkaz nevykonal, nakoľko úlohou súdov v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy pri zisťovaní skutkového stavu, ale len preskúmať zákonnosť ich rozhodnutí, teda v tom, či príslušné orgány verejnej správy pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Nad rámec uvedeného správny súd dodáva, že z návrhu na vykonanie dôkazu ani nebolo zrejmé, k akým skutočnostiam súvisiacim s napadnutým opatrením sa mali svedkovia vyjadriť.

45. Správny súd na záver dopĺňa, že „Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 111/2017-17 zo dňa 08. marca 2017).

46. Zhrnúc uvedené správny súd uvádza, že pokiaľ ide o záver o oneskorenom podaní odvolania, voči uvedenému žalobca žiadne kvalifikované žalobné námietky nevzniesol, správny súd nevzhliadol nezákonnosť postupu žalovaného pri doručovaní napadnutého opatrenia a v otázke záveru žalovaného o tom, že nie sú dôvody na obnovu konania, a ani na zmenu alebo zrušenie rozhodnutia mimo odvolacieho konania správny súd dospel k názoru, že žalovaný v predmetnom prípade dostatočne zistil skutkový stav na právne posúdenie veci a správne tento stav posúdil. Správny súd preto napadnuté opatrenie žalovaného posúdil ako vecne správne a zákonné, a žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

47. O trovách konania rozhodol správny súd podľa § 167 a nasl. SSP tak, že účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože žalobca nemal vo veci celkom ani sčasti úspech, a preto nemá právo na náhradu trov konania, a žalovanému voči žalobcovi nevznikli dôvodne vynaložené trovy konania, ktoré by bolo možné od žalobcu spravodlivo požadovať.

48. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Správneho súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať na Správnom súde v Košiciach v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia správneho súdu (§ 443 ods. 1 v spojení s § 444 ods. 1 SSP). Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“) a návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 1, 2 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že
a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Sťažnostné body podľa písm. g) až i) sťažovateľ vymedzí tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podanie pred správnym súdom (§ 440 ods. 1, 2 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak ide o konanie o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d) SSP; ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1, 2 SSP).